

Dinka Juričić

DEBATA

*DEBATA – alat za brušenje
kritičkoga mišljenja*

6 pitanja za kritičko mišljenje

tko

Tko je to rekao? Netko koga poznaš, komu vjeruješ, neki autoritet? Je li uopće važno tko je to rekao?

što

Što je rečeno? Jesu li to činjenice ili nečija mišljenja i interpretacije? Je li što izostavljeno, zatajeno?

gdje

Gdje je rečeno? Javno ili privatno? U lice ili s leđa? Jesu li prozvani imali priliku na to odgovoriti?

kad

Kad je rečeno? U vrijeme kad se to događalo? Prije nekog važnog događaja? Nakon toga događaja?

zašto

Zašto je rečeno? Da nešto pojasni? Da te pouči? Da te nagovori na nešto dobro ili loše?

kako

Kako je rečeno? Pismeno? Usmeno? Jasno? Nejasno? Optužujuće? Radosno? Zajedljivo? Ljutito? Laskavo?

Debata je vještina raspravljanja.

Odvija se prema utvrđenim pravilima i u strogo određenom vremenskom okviru. Odluku o pobjedniku donose suci.

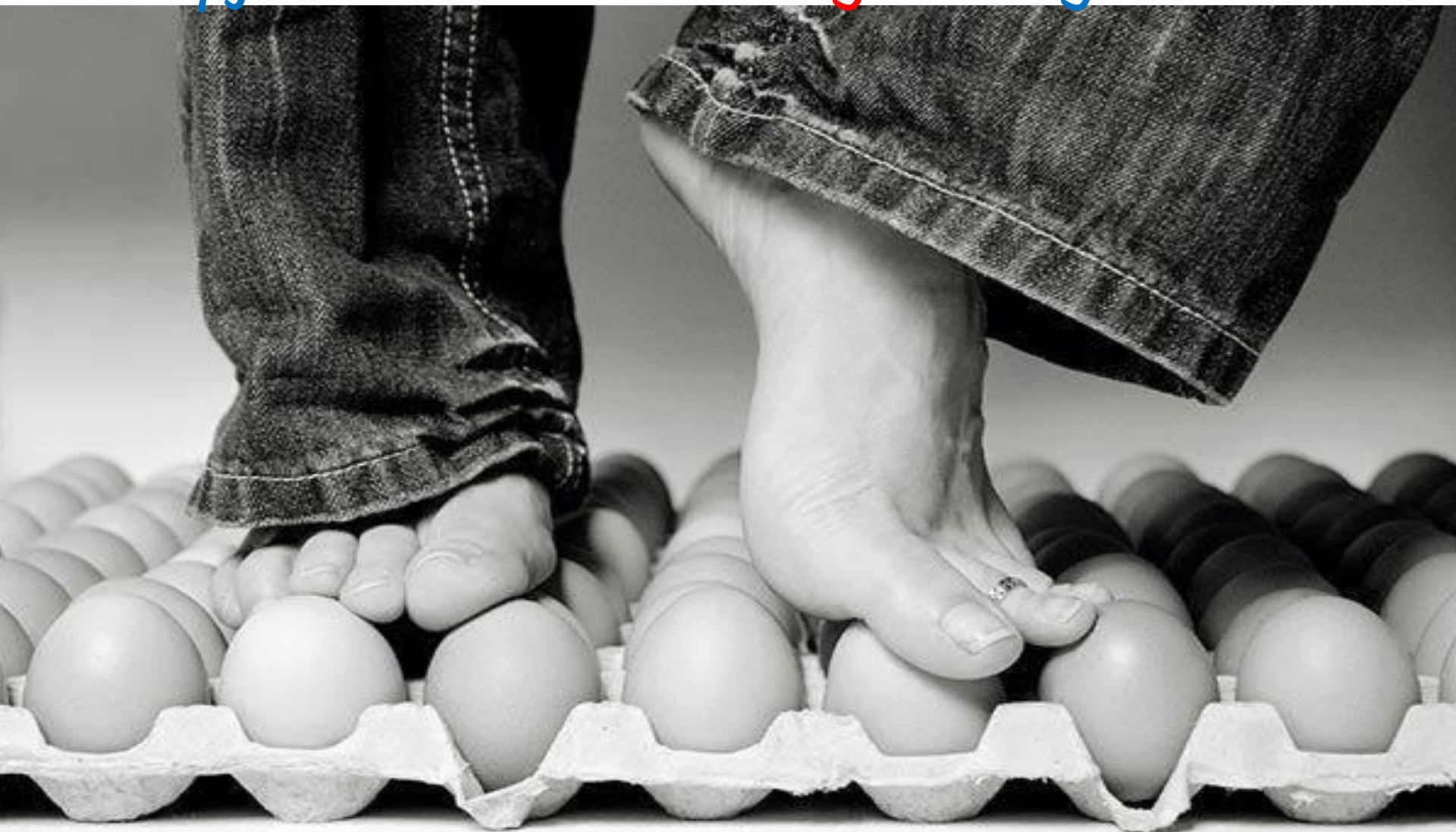
U raspravi sugovornici koriste **argumente**.

Argumenti su rečenice i podatci kojima pokušavamo dokazati (ili osporiti) istinitost neke tvrdnje.

Argumente pripremamo unaprijed proučavajući temu, razmišljajući i prikupljajući podatke

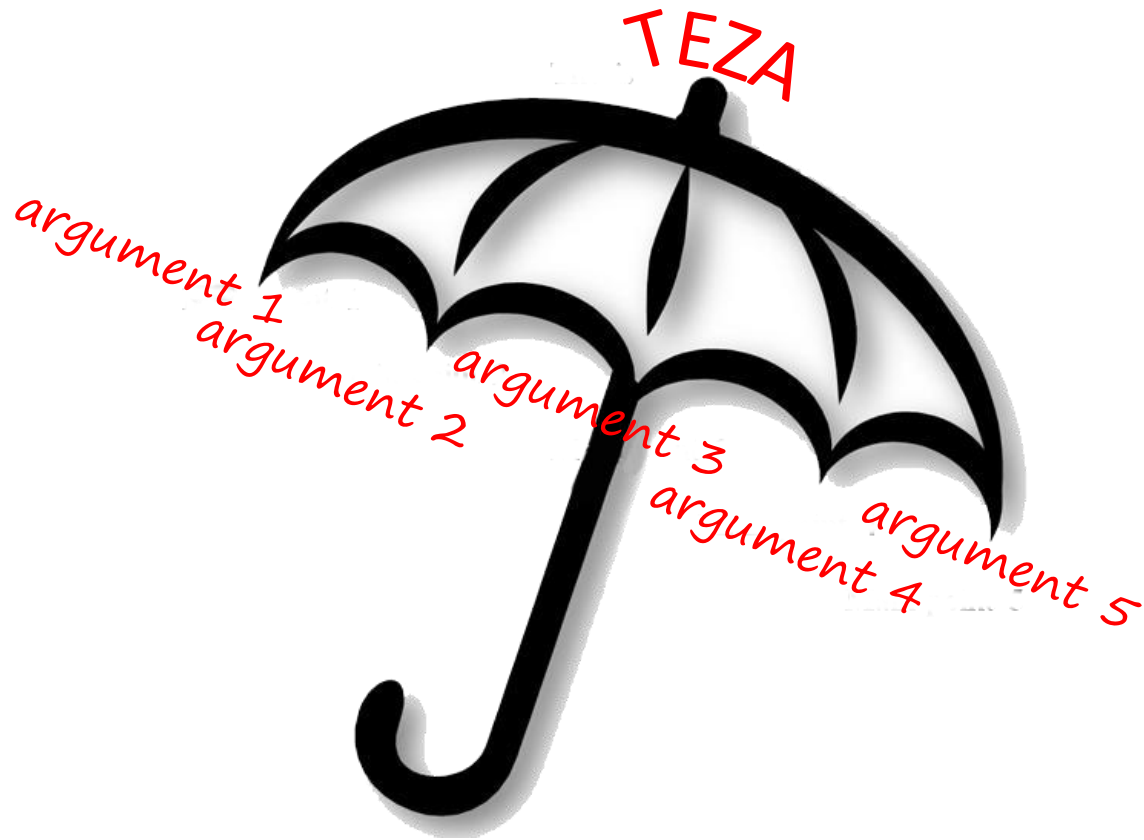
ZA i **PROTIV** neke tvrdnje.

Nasilno izrečeni argumenti, argument moći i sile
– vode u *svađu*, a ne u *debatu*.
Uspješna debata treba logične argumente.

U debati dvije suprotstavljene strane raspravljaju o nekoj **tezi**.

TEZA je tvrdnja koju dokazujemo ili osporavamo **argumentima**. Teza treba biti izrečena **jednom izjavnom rečenicom**.

Za zadanu tezu mudro je unaprijed pripremiti pet jakih argumenata ZA i pet jakih argumenata PROTIV.

Primjeri teza

Smrtna kazna za
teške zločine:
DA ILI NE?

*loše oblikovana teza:
ne smije biti u obliku
pitanja ni u obliku
niječne rečenice*

Ne treba ponovno
uvoditi smrtnu kaznu
za teške zločine.

Najteže zločine
treba kažnjavati
smrtnom kaznom.

*dobro oblikovana teza:
treba biti izrečena
jesnom rečenicom*

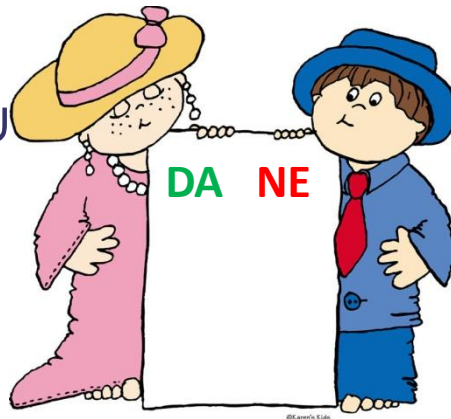
Trebalo bi ponovno
uvesti smrtnu kaznu
za teške zločine.

Postoji mnogo vrsta debata.
Posebna vrsta debata su **ŠKOLSKE DEBATE**. I
njih ima mnoštvo vrsta, a za učenje je najkorisnija
takozvana **BRZA DEBATA**.

Brza debata ima samo dva sudionika:

Afirmacijska strana

pokušava uvjeriti
negacijsku stranu u
istinitost svojih
argumenata i
nagovoriti je da ih
prihvate.

Negacijska strana

pokušava uvjeriti
afirmacijsku stranu da
joj argumenti ne
valjaju i nagovoriti je
da prihvati
kontraargumente.

Sudionici do posljednjega trenutka uoči debate ne znaju hoće li biti afirmacijska ili negacijska strana, zato su pripremali argumente za obje strane. Tko će zastupati koju stranu odlučuje se kockom.

BRZA DEBATA – PRAVILA

1. U brzjoj debati sudjeluju samo dva učenika, afirmacijski i negacijski.
2. Debata traje točno 6 minuta.
3. Raspored govorenja:

Prvi krug

- N** • Negacijski debatant objašnjava svoj stav prema tezi i iznosi svoje argumente. Vrijeme mu je ograničeno na **60 sekundi**.
- A** • Afirmacijski debatant napada argumente negacijskoga postavljajući mu pitanja kojima ga nastoji dovesti u proturječje i oslabiti ili srušiti njegove argumente. Vrijeme za pitanja i odgovore ograničeno je na **90 sekundi**.

Drugi krug – uloge se okreću:

A

• Afirmacijski debatant objašnjava svoj stav.
Ima **60 sekundi** vremena.

N

• Negacijski ga debatant napada pitanjima.
Ima **90 sekundi** vremena.

Treći krug – završni govori:

A

• Afirmacijski debatant izriče svoj završni govor.
Ima **60 sekundi** vremena.

N

• Negacijski debatant izriče svoj završni govor.
Ima **60 sekundi** vremena.

U završnom govoru svaki debatant **ponavlja i sažima svoje glavne argumente i dopunjuje ih osporavanjima protivnikovih argumenata do kojih je došao ispitujući ga**. U završnome govoru **nije dopušteno unositi nove argumente**.

Suci ocjenjuju:

1. Govorničku vještinu debatanta.
2. Jasnoću izrečenih argumenata.
3. Uvjerljivost govornika u obrani svojih argumenata.
4. Spretnost debatanta u pronalaženju slabosti u protivnikovoj argumentaciji.
5. Pridržavanje zadanoga vremena.

Životno važne vještine koje ćeš naučiti zahvaljujući debati

1. Naučit ćeš uvjerljivo objašnjavati i braniti svoje zamisli i stavove.
2. Naučit ćeš se vještima argumentima suprotstavljati onima koji govore gluposti i onima s kojima se ne slažeš.
3. Naučit ćeš prepoznati loše i podle argumente onih koji pokušavaju manipulirati tobom i prevariti te.
4. Naučit ćeš kritički misliti, misliti svojom glavom i biti nepobjediv!

Dinka Juričić

DEBATA

